

L A I S V I E

LITHUANIAN DAILY

Kaina Suv. Valst. ir Kanadoj — metams \$7.00; pusei — 3.50; 3 mėnesiams — \$2.00. Kitose šalyse: metams \$9.00; pusei metų — \$4.50.

Pirmutinis Darbo žmonių Dienraštis. Išėina kasdien apart nedėdienių.

No. 232. Telephone 3878 Stagg. Brooklyn, N. Y. Pėtnyčia, 1 d. Spalio (October), 1920. PAVIENIO NUMERIO KAINA 4c. Metai X, Dienr. II.

Rusų - Lenkų Taika Artinasi

TIKIMA, KAD ŠI TAIKA ATIDARYS PREKYBĄ SU BRITANIJA

Anglijos Pirkliai Reikalauja Užmokėto Auksu

London, 30 d. rugsėjo. — Kai tik rusų-lenkų taika bus gatava, tuojau prasidės pasitarimai tarpe darbininkiškosios respublikos ir Didžiosios Britanijos, kurie tapo pertraukta, kada Kame-nevas sugrįžo iš Londono Maskvon.

Tuo pačiu laiku, sakoma, britai reikalauja iš Rusijos, kad už visas prekes būtų mokama auksu.

Šitoks Britanijos atsinešimas linkui Tarybinės Rusijos imamas todėl, kad angļai persitikrino, jog spēka Rusijai nieko padaryti nebus galima.

To pasekme, britų interesai yra nusprendę, jei Tarybinė Rusija užmokės auksu, jiniai gaus iš Britanijos milijonų dolerių vertės geleželinės medžiagos. Tas padarys Rusijai galimū užmegsti stiprius komercinius ryšius su visu pasauliu.

RUSIJOS ATSTOVAS PROPONUOJA RUBEŽIAUS NUSTATYMĄ

Tarybų pasiuntinybė siūlo rubežius į rytus nuo linijos, kurią nustatė talkininkai.

Rusijos bolševikų įgaliotiniai aikos konferencijoje įdavę lenkų delegatams sumanytus delei nustatymo rubežių, liečiančių Lenkijos rytuose esančias šalis. Tūluose atvejuose tie rubežiai eina toliau į rytus nuo Lenkijos rubežiaus, negu kad jį nustatė talkininkų Versailės konferencija. Tiktai nepatoli Brest Litovsko trumpoje ietoje siekianti seną liniją.

Prasidedant nuo šiaurės, ši linija turėtų eiti nuo Lietuvos ir Baltgudijos rubežiaus, kur supuola Swisloz ir Nemuno upės. Nuo ten jiniai turėtų eiti tiesiai į piet-vakarūs pro Swisloz, Rudnią, Beloveža, Kame-netz-Litovsk, Brest Litovsk ir taip privalėtų eiti tiesiai į pietus, pereidama pro Pistėa, Ludomil,

jos, taipgi nagrinėta būdai, kuriais galima būtų padidinti darbo našumas. Po raportais pasirašė Sir Thomas Ratcliffe-Ellis, Didžiosios Britanijos Mainų Savininkų Sąjungos sekretorius ir Mainierių Federacijos sekretorius, Frank Hodges.

Italijos Darbininkai Apleidžia Užimtas Dirbtuves

Gaus 80 centų į dieną daugiau algos ir dalyvavimą fabriky administracijoj.

Rymas, 29 d. rugsėjo. — Italijos metalo darbininkų atstovai pasirašė po sutartį su dirbtuvių savininkais, kurioje pažadama tuojau apleisti fabriky, kuriuos buvo užėmę pastaraisiais laikais. Sutartį patvirtino premjeras Giolitti.

Reikalaujant Darbo Sąryšio vadams, darbininkai balsavo referendumu šį klausimą ir tik maža dalelė balsų buvo daugiau už priėmimą šitos sutarties. Joje prizuodama duoti darbininkams 80 centų į dieną daugiau algos, dalyvavimas fabriky administracijoj ir dar kitokių "laimėjimų".

Daugelis darbininkų boikotavo tajį referendumą. Esą darbininkiškoji propaganda atstumė juosius nuobalsavimo. Sakoma, daug darbininkų "buvo nugašdinti ekstremistais".

Fabriky savininkai kuogreičiausiai užimdinėjo dirbtuves ir darė tyrinėjimus joce. Sekant jų tuos tyrinėjimus, apsiereškė, kad daugelis fabriky buvo geresnėje padėtyje, negu seniau, prieš paėmimą į darbininkų rankas, kad buvo. Kiti fabrikyantai nusiskundžia, kad "neradę daug medžiagos".

Perdaug anglies naudota.

Tūli kapitalistiniai laikraščiai meta kaltę ant darbininkų, kad jie naudoja perdaug anglies. Tačiau jie nepaaiškina kitos priežasties kai tik tą, kad fabriky savininkai buvo prašalinti. Reikia žinoti, jog kuomet fabriky savininkai ir nebuvo prašalinti, jie neėmė dalyvumo aktualiam darbe neiği taupinamie anglies.

Prieš apleidimą fabriky, darbininkai užvertė apkasus ir suardė vielių aptvaras, kurias jie apsitaisė po užėmimui fabriky. Išeidami iš dirbtuvių, jie pasiėmė ginklus ir amoniciją ir sako-

si jie tie paslėpsią juos savo namuose.

Premjeras Giolitti reikalauja įstatymdavystės perleisti įstatymą, draudžiantį nešioties civiliams gyventojams ginklus. Darbininkai mato šiame premjero sumanyne stengimąsi palengvinti valdžiai sutrempti tolimesnius sukilimus.

Daugelis fabrikytų neturi didelės vilties savo ateičiai. Jie esą matę, kad valdžia yra didžiausia jų užtėreėja. Jei vyriausybė būtų nerėmusi jų, — darbininkai jau seniai būtų valdę Italiją. Kiti fabrikyantai taipgi sako, kad, iki vyriausybė sustiprins savo militarines jiegas slopinimui darbininkiškojo judėjimo, daugelis iš jų galbūt būtų išvytė iš "savo" fabriky bile laiku.

PASMERKĖ AŠTUONIS ŽAISMININKUS.

Ir žaismėse apgavystės egzistuoja.

Chicago, Ill., 28 d. rugs. — Aštuoni žaismininkai (ball players), Chicago White Sox klubo nariai, kurie dalyvavo pereinų metų pasaulinė bolio žaismių serijoj su Cincinnati klubiu, tapo apkaltinti žulikystėj. Jie buvo kamantinėjami priešais Cook apskrįčio prisaikintuosius teisėjus.

Apkaltinimas tapo padarytas po to, kaip Eddie Cicotte, White Sox klubo įgaliotinis, kuris dalyvavo viršpaminėtoj serijoj, pasakė prisaikintiems teisėjams, ką jis žino apie tasias meklerystes.

Anot jo tvirtinimo, visi tie aštuoni asmenys buvo apmokami "gemblerij". Jis įgirdė gavęs \$10,000.

Reiškia, tose žaismėse lošė ne gabumai, ne pasiryžimai, bet pinigai. Jei kas panorėjo, idant laimėtų žaislą ta ir ta ypata, jis turėjo papirkti jos priešininką.

VOKIETIJOS VATOS IŠDIRBYSTĖ LABAI NUSILPNĖJO.

Tik trečdalis audiniųjų te dirba iš tų, kurios audė prieš karą.

Berlynas, 30 d. rugsėjo. — Šiandien Vokietija įgabena tik 33 nuošimtį vatos iš kinčių šalių, kai kad jiniai įgabendavo prieš karą. Bremeno vatos apsimainymo kompanijos galva, Herr Fritze, vienas iš žymiausių tos rūšies istaigų valdytojas, pažymėjo: "Neatsižvelgiant į tai, aš

turiu pažymėti, kad mes dar ir šitiek vatos nepajiegiame sunaudoti, t.y., mūsų audinychios nespėja išdirbti jos. Visur streikai, suirimai, stoka anglies; nēr eksportavimo tvarkos. Delei to mūsų audinychios nepajiegia sunaudoti nei to trečdaliao vatos, kiek sunaudodavo prieš karą. Gi vatinų išdirbychių labai reikia Vokietijai.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS SUARDĖ KAIMĄ SICILIJOS.

Giarre, Sicilija, 28 d. rugsėjo. — Baisus žemės drebėjimas sukratė šitą apielinkę, suardydamas Godovolpe kaimelį. Daug žmonių tapo sužeista.

Giarre miestelis esąs Etna kalno klony. Jis turi apie 17,000 gyventojų. Nuo čion netoli (apie 40 mylių) randasi Messina, kur 1908 metais baisiausias žemės drebėjimas prarijo 76,000 gyvasčių.

NEAPOLIO APIELINKĖS ŪKININKAI, ITALIJOS, PAĖMĖ KARALIAUS ŪKES.

Londonas, 29 d. rugsėjo. — Italijos karaliaus Viktorio Emmanuelio ūkės Santa Marie di Capua Vetre, Neapolio apielinkėje, tapo užgriebtos. Jąsias paėmė vietinės agrikultūrinės draugijos. Taip pranešama iš Rymo per Exchange Telegraph Kompanijos agentūrą. Taipgi priduriama, kad nei kokios opozicijos nebuvo priešais šį ūkininkų elgimąsi.

IŠ LIETUVOS

Naujas susisiekimas. — Kaunas, VII. 26. (Elta). — Paskutinis dienas atidaryta važiuotė ligi st. Postavai, o taip-pat ir šakoje: Lentupis—Konstantinavas — A-tiškis; priimta Turmonto ruošte siaur. geležinkelis Dukštai — Čepukėnai, ilgio 15 kilometru.

Užbaigtos derybos. — Kaunas, VII. 26. (Elta). Jau visą savaitę Kaune einančiose derybose tarp Lietuvos Vyriausybės atstovų ir Vokiečių specialinės geležinkelinių valdybos komisijos prieita prie bendro susitarimo, kuriuo yra galutinai likviduojamos geležinkelių medžiagos sąskaitos, surištos su Bermono avantiūra. Taip-pat susitarta del praėtų metų geležinkelinių nuomos. Toliau eina derybos del geležinkelių susiėkimo reguliavimo tarp Lietuvos ir Vokietijos.

BRITANIJOS MAINIERIŲ STREIKAS IŠRODO NEIŠVENGIAMŲ

Pasitarimai Nutrūko, Konferencija Pasibaigė. — Algu Pasiūlijimai Atmesti

LLOYD GEORGE NULIŪDĖS.

Mainieriai nepriėmė premjero sumanyto baigti diskusijas. — Transporto ir geležkelių darbininkai laikosi stipriai.

Londonas, 30 d. rugsėjo. — Didysis Britanijos angliakasių streikas, kuriam Didžioji Britanija aukojo tiek daug įmonių, kad sulaikyti jį, apsiereškia neišvengiamu. Visi pasitarimai nutrūko. Galutina konferencija pasibaigė vakar.

Šis streikas, jei nebus pataisyta dabartinė padėtis, sulaikys visas mainas sekantį utarninką, 5 d. spalio. Mainų savininkų pasiūlinimas, kad darbininkams algos būtų keliamos sulyg jų pagaminimo produkcijos, tapo atmestas. Darbininkų propozicija buvo, idant algos būtų pakeliamos ūmiausiu laiku. Bet mainų savininkai šią propoziciją atmė.

"Daily Herald" laikraštis paduoda raportą kaslink vienos ir kitos pusės pasiūlinimų. Anglies baronai nori, idant mainieriai iškastu per metus laiko mažiausia 1,242,000,000 tonų anglies.

"Daily Herald" laikraštis paduoda raportą kaslink vienos ir kitos pusės pasiūlinimų. Anglies baronai nori, idant mainieriai iškastu per metus laiko mažiausia 1,242,000,000 tonų anglies.

Mainieriai siūlo 234,000,000 tonų minimum.

Tuomet darbininkų įgaliotiniai davė užtikrinimą, kad jie iškas mažiausiai 234,000,000 tonų anglies per metus. Tešiantis konferencijai, abi pusi nusiskundė Lloyd George'ui, kad nebus galima susitaisyti. Vėliau darbininkų unijos įgaliotiniai pareiškė, kad jie atmestų visus tolimesniuosis pasitarimus su darbdaviais.

Taipgi sykiu jie pranešė, jog rytojui jie praneš visus šituos nenusisiekimus mainierių unijos konferencijai. Transportacijos ir geležkelių darbininkų atstovai dalyvaus toje konferencijoje taipgi. Ten bus nuspręsta galutinio veikimo plenas. Angliakasiai buvo nusprendę apšaukti šį streiką 25 d. rugsėjo, tačiau jie paklausė vyriausybės prašymą ir nusprendė dar atidėti ant dešimties dienu laiko. Mat, premjeras jiems tikrines, kad bus galima susitarti gražiuoju su darbdaviais.

PERDAUG "RAUDONAS" PULKININKAS PALIU-SUOTAS IŠ MEKSIKOS ARMIJOS

Prasideda persekiojimai žmonių, kurie ragino vergus sukilti.

Mexico City, 29 d. rugsėjo. — Pulkinkas Filberto Villa-Real tapo paliuosuotas nuo ėjimo savo pareigų delei to, kad jis dalyvavo perreitos nedėlios demonstracijose. Kaip jau žinoma, tosios demonstracijos įvarė dabartinei Meksikos buržuazinei vyriausybei kinkų drebėjimą. Jiniai dabar stengiasi slopinti kilančius žmones, bet pirmiausiai griebiasi už vadovų; nori nutverti tuos, kurie viešai, pasilipę ant vyriausybės palocių balkono, ragino žmones pasiimti tai, kas jiems priguli.

Felipe Carrillo, Manilio Favio Altamarinio ir Juan Leon, atstovų buto nariai, tapo sargauti ir bus teisiami už tą patį dalyką.

Jieškoma ir daugiau žymių "kaltininkų", tosios demonstracijos kalbėtojų.

2,500 DIVORSINIŲ BYLŲ LONDONO TEISMUOSE.

Londonas, 29 d. rugsėjo. — Atsardė divorsiniai teismai, kurie per istiją vasarą buvo uždari. Nuo 2,000 iki 2,500 divorsinių bylų esą paduota nagrinėjimui šiems teismams. Kuomet pereinam sezonu buvo atidaryta šie teismai, tai apsiereškė vos 1,471 šitokių bylų.

NORIMA SUSIJNGTI SU VOKIETIJA.

Vienna, Austrija. — Steigiamojo seimo vokiečiai nariai padavė sumanyimą, kad, laike rinkimų, būtų leidžiama balsuoti žmonėms klausimas kaslink susijungimo Austrijos su Vokietija. Krikščionys socialistai ir social-demokratrai balsavo prieš tajį sumanyimą.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 8878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00 Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the act of March 3, 1879.

LEKCIJA

Proletariato kovoj už savo pasiliosavimą būna linksmų ir rūsių valandų; būna momentų, kada kovos bangos pakyla ir kada jos suslūgsta. Nusiminti, betgi, dėl to nereikia. Tai yra visai normalis gyvenime apsiereikimas. Tankiai reikia ilgai padirbėti ir daug vargo matyti, kolai nušvinta laimėjimo valanda. Tik atsimekite, kokią milžinišką kovą reikėjo pakelti rusams, kolai buvo suaižyta carizmo galva.

Prieš mėnesį laiko darbininkai nudžiugo, skaitydami linksmų žinių iš Italijos. Laukta taip-pat mainierių streiko Britanijoje. Dabar padėtis pakitėjo. Dabar statoma klausimas: kame priežastis, kad Italijos darbininkai pralaimėjo? Patį laikino pralaimėjimo faktą negalima užginčyti.

Kuomet Italijos darbininkai pradėjo varyti fabrikančius iš dirbtuvių, kuomet dirbtuvių užėmimo judėjimas vis labiau augo, tai beveik iš-pat pirmųjų dienų apsiereikė dvi sriovės. Menševikai ir aidoblistai (tie tikri dvynukai) sakė, kad judėjimas esąs ekonominis, kad nereikia eiti prie politinės valdžios nuvertimo, kad reikia darbu išdirbti kokį nors modus vivendi (sugyvenimo būdą) su kapitalu. Menševikai-aidoblistai, tuo būdu, atstovavo dešiniąją sriovę. Gi kairioji sriovė stėjo už tai, kad reikia užimti visą šalies pramonę ir imti į savo rankas visą politinę galę. Kuomet, apie 3 savaites atgal, Milane įvyko darbininkų organizacijų suvažiavimas, tai dešinioji sriovė paėmė viršų. Praėjo oportunisto Daragono rezolucija, kuri norėjo darbininkų kontrolės tik metalo industrijoje. „Laisvėje“ jau buvo net du sykiu atšiauriai kritikuota ta rezolucija ir tie vadai—oportunistai, kurie už ją stovėjo. Ten buvo išreikšta nuomonė, kad iš tos taip vadinamos „darbininkų kontrolės“ nieko neišeis, kadangi darbininkai bus kapitalistų partneriais.

Tarpe pačių darbininkų kilo pasipiktinimas. Daugelis jų pamatė, kurlink veda juos menševikai ir aidoblistai. Turino darbininkai griežtai atsiskė gražinti dirbtuves kapitalistams. Daugelyje vietų įvyko susikirtimų su valdžios agentais.

Tuo tarpu kairioji sriovė — komunistai buvo mažumoje. Jų padėtis buvo sunki ir keblī. Mat, visą tą judėjimą vedė ne Socialistų Partija, bet Darbo Konfederacija, kadangi judėjimas kilo ant ekonominio pagrindo. Žymesni komunistų vadai kaip sykis tuomet buvo Rusijos. Vienok, reikia pasakyti, kad Soc. Partija turėjo smarkiau veikti, negu ji veikė, turėjo mesti minion teisingus obalsius, turėjo suderint ekonominę kovą su politine kova. O to kaip sykis nebuvo.

Dabar dalykų stovis Italuose gana prastas. Beveik visur kapitalistams sugražinta dirbtuvės. Išrinkta komisija iš darbininkų, kapitalistų ir ekspertų, kuri turės išdirbti taisyklės, kokių būdu ateityje bus kontroliuojama metalo dirbtuvės. Gi kitose pramonės šakose jokių perrainių neįvyks. Žinoma, ta komisija šiek-tiek prakaituos, bet iš jos darbo nieko gero neišeis, nes ir negali išieiti. Juk dirbtuvės valdys kapitalistai, žaliąją medžiagą kontroliuos kapitalistai, taip vadinami „biznio sekretai“ bus kapitalistų žinioje, šalies finansai yra kapitalistų kontrolėje, valdžia irgi jų rankose. Ką gi tai reiškia prie šitų aplinkybių darbininko balsas?

Ne dyvai tat, kad visų šalių buržuazija džiaugiasi „ugadomis“, kurios įvyko Italijoje. Amerikos kapitalistų spauda giria italus už tai, kad jie parodė sveiką protą, gi pirmasai ministeris Giolitti pamokslininką parlamentę, kad dabar darbininkai suprasią, jog jų interesai supuola su darbdavių interesais ir jie turėsą vienį kitus remti. Jeigu buržuazija džiaugiasi, tai reiškia, kad darbininkai pralaimėjo.

Nā, o ką sako menševikai ir aidoblistai? New Yorko „Evening Post'o“ korespondentas kalbėjo su vadu Italijos menševikų, p. Filipo Turati.

Visųpirmiausia jisai išreiškia mintį, kad italams ne taip jau svarbu nuversti monarchiją. Jisai manas, kad ir su karalium galima sugyventi (švedų Brantingas pilnai patvirtintų tą mintį). Toliau jisai sako: „Mes turime eiti laipsniškai, žingsnis po žingsnio, prie pramonės socializacijos, neklausydami kraštutinių gaivalų... Ir valdžia ir buržuazija supranta, kad senoji sistema negali grįžti. Jos turi prisitaikinti prie naujų aplinkybių... Kai darbininkai dalyvaus kontrolėje, tai pasekmės bus geresnės.“

Toliau tasai pats p. Turati duoda vėjo bolševikams: „Italai tik laikinai yra apsvaigę bolševizmu, bet bolševizmas tuoj išnyks... Trečias Internacionalas neilgai tegyvuos. Gims ketvirtasai Internacionalas, kuris susidės iš tų elementų, iš kurių susideda antrasai ir trečiasai.“

Ponas Turati labai klysta, jeigu jisai mano, kad darbininko balsas dirbtuvėje ką nors reiks, jeigu visa

KLERIKALAI „PRISIMINĖ“ APIE ŠERŅĄ.

Klerikalų organas „Darbininkas“, kalbėdamas apie tai, kad Italija rengiasi pagerbti 600 metų sukaktuves nuo mirimo dienos poeto Dantės, sako:

„Kaip mes lietuviai pagerbiame savo pasižymėjusius asmenis. Kaip ne gerbiame pirmuosius tautyvystės budintojus.“

„Chicagoje vargsta ir skursta senelis Šernas. Jis dirbo lietuvių liberališkų dirvoj, dabar jis savo vienminčių apleistas, peikia lietuvių tautą, girdi, neužsipelno jai dirbti, kad ji taip teatsimoka savo veikėjams. Lietuvių liberalų dalykas aprūpinti „dėdė“ ŠerŅą.“

„Ryme sėdi nenulstančio uolomo brangus veikėjas pralotas Prapuolenis. Jis yra nusiskundęs savo padėjimu. Ar ir katalikai užsitrauks gėdą apleidus mi garbingą veikėją, kaip kad Amerikos liberalai.“

„Lietuviai teisingai nekenčia ir bjauriši tais veikėjais, kurie visuomenišką darbą dirbdami nori pasipinigauti. Bet apleisti pasišventusiam dirbusius veikėjus yra ženklas mūsų nesupratimo ir beširdiškumo.“

Kad Šernas yra pasidarbavęs del lietuvių, to niekas negali užginčyti. Jis yra išvertęs ir sutaisęs daugelį mokslinių knygų, iš kurių p. Olszewski praturtėjo, o Šernas be skatiko pasiliko ir dabar išmaldomis gyvena. Bet kuo lietuvių tautai pasidarbavo pralotas Prapuolenis? Kokią naudą lietuviams turi iš Prapuolenio „nuveiktų“ darbų? Jokios! Lyginti Prapuolenio darbus su Šerno darbais būtų didžiausia nesąmonė, vienok „Darbininkas“ tokią nesąmonę daro.

MILICIJOS VADAS — ARKLIAVAGIŲ VADAS.

Lietuvos valdžia susideda iš įvairių elementų — ten galima rasti žmogžudžių, arkliavagių ir kitokių gaivalų. Vienok Lietuvos buržuazijos akys jie visi geri, nes

politinė, ekonominė ir finansinė galė prigulės kapitalistų klesai. Bus lygiai taip, kaip Rusijoje buvo Kerenskio laikais, kuomet irgi buvo įvesta neva—kontrolė. Darbininkai neužsitikėjo kapitalistais, o kapitalistai tik laukė progos, kad išvijus iš dirbtuvių paskutinį komitetininką. Produkcijos reikalai ėjo vis blogiau ir blogiau. Darbininkai nematė reikalo gerai dirbti, nes kamgi jiems dirbti del svetimo labo.

O ar ne tas pats ir Vokietijoje? Ten yra neva kontrolė ir dirbtuvių Sovietai. Tuo tarpu, Vokietijos kapitalistams vis didesni ragai auga.

Mėginimas daryti kompromisą su kapitalu, atsikymas nuo klesų kovos neša naudą tik kapitalistams. Ir Italijos valdžiai ir Italijos kapitalistams visai nebaisi ta „kontrolė“, kurią nori įvesti Turati-Daragona. Jie žino, kad tai yra tik formalumas.

Gyvenimas parodys Italijos darbininkams, kad jeigu jie nori būti liuosai, tai jiems reikia vesti kovą ir prieš kapitalą ir prieš politinę jo išvaizdą. Ta kova turi būti aštri ir nuosekli. Nereikia bijoties vargo ir trūkumų. Lai bus italams ir kitų šalių darbininkams pastarieji įvykiai skaudžia lekcija.

LAIKRAŠČIŲ IR GYVENIMO APŽVALGA

visi griežtai nusistatę prieš bolševikus.

Mes jau rašėme, kad Kau-no komendantas Mikuckis girtas nušovė fabrikantą Diršę. Vadinasi, jis priklauso prie girtuoklių, pa-leistuvių ir žmogžudžių gau-jos. Dabar kauniškėje „Lai-svėje“ randame iš Slaviškių ve-kokią žinią:

„Pas mus pereitą žie-mą pavogta keliolika ark-lių. Kadangi vogimai pa-sikartoją visuose val-sčiaus kampuose, (tai

Kas Jiems Bus Suteikta, Jei Sugrįžs Nuo Pusiaukelės

Anot Italijos darbininkų vadovo Bacci, kaip paduoda Amerikos kapitalistų dien-raščiai, darbininkai tenai norį šitokios tvarkos:

1. Turi būt „suteikta“ teisė darbininkams prižiūrėti pramonę, įkuriant dirbtuvė-jų darbininkų tarybą, kuri kontroliuos sandymą ir at-statymą nuo darbo ir žiūrės į fabrikanto knygas.

2. Darbininkai stengsis susipažinti su žaliųjų me-džiagų kainomis ir kontro-liuoti produktų kainas taip, kad kiltų kainoms, kiltų ir uždarbiai, ir kad perdaug augstomis kainomis nebūtų skriaudžiama publika.

3. Darbininkai tyrinės, kaip padidinus gamybos (produkcijos) našumą ir lai-kys savo atstovų dirbtuvės savininkų direkcijoje, kad sustabdžius spekuliaciją ir suktybes.

4. Dirbtuvių darbininkų tarybos išrinks visos šalies ekonominę tarybą, „vien iš darbininkų ir jų atstovų“ (?), kad kontroliuot gamy-bą — žaliąją medžiagą, mui-tus, finansus, kainų nustaty-mą.

„Tuo būdu darbininkai iš-moks vesti industriją ir už-umti, kitų sugebės paimiti ją visą į savo rankas.“

Zodžiai įdėti į kabutes y-ra tai citatos iš „Naujje-nų“ (23-IX-20). Atkreipki-te, skaitytojai, savo atydą į pirmo paragrafo žodį „su-teikta.“

Ar taip galėjo sakyti tas darb. atstovas, Bacci, kuris, rodos, yra darbininkiškas

politinė, ekonominė ir finansinė galė prigulės kapitalistų klesai. Bus lygiai taip, kaip Rusijoje buvo Kerenskio laikais, kuomet irgi buvo įvesta neva—kontrolė. Darbininkai neužsitikėjo kapitalistais, o kapitalistai tik laukė progos, kad išvijus iš dirbtuvių paskutinį komitetininką. Produkcijos reikalai ėjo vis blogiau ir blogiau. Darbininkai nematė reikalo gerai dirbti, nes kamgi jiems dirbti del svetimo labo.

O ar ne tas pats ir Vokietijoje? Ten yra neva kontrolė ir dirbtuvių Sovietai. Tuo tarpu, Vokietijos kapitalistams vis didesni ragai auga.

Mėginimas daryti kompromisą su kapitalu, atsikymas nuo klesų kovos neša naudą tik kapitalistams. Ir Italijos valdžiai ir Italijos kapitalistams visai nebaisi ta „kontrolė“, kurią nori įvesti Turati-Daragona. Jie žino, kad tai yra tik formalumas.

Gyvenimas parodys Italijos darbininkams, kad jeigu jie nori būti liuosai, tai jiems reikia vesti kovą ir prieš kapitalą ir prieš politinę jo išvaizdą. Ta kova turi būti aštri ir nuosekli. Nereikia bijoties vargo ir trūkumų. Lai bus italams ir kitų šalių darbininkams pastarieji įvykiai skaudžia lekcija.

Dėdėlė.

sunku buvo įspėti, kame yra vagių lizdas. Visi manė, kad tai yra atėjū-nų darbai, bet apsvylė. Pavasaryje susekta, kad vagių vadu yra valsciaus milicijos vadas. Suimta vadovas, du jo padėjėju ir visi trys išgabenti šakių kalėjiman. Jau ketvirtas mėnuo eina tardymas (ir dar nėra žinios, kaip daug suimtieji bus apkaltinti, bet arkliai nuo to laiko jau daugiau nevagiami.“ Štai tau ir milicijos vadas! O kiek dabar Lietuvoje tokių vadų yra?

Lietuvoje negalima nieko gero laukti, kuomet valdžioje randasi girtuoklių, paleistuvių, žmogžudžių ir net arkliavagių.

revoliucione-rius? Abejotina. Buržujai ir socialburžujai, tai ištikro norėtų, kad būtų „suteikta“, kada jau darbininkai patys pasiėmė! Pirm tos darbi-ninkų revolucijos jie apie „suteikimą“ iš virsaus visai nekalbėjo.

„Naujienos“ gėrisi tuo plenu. Sako:

„Šitas Italijos darbininkų plenas rodo, kad jie yra pasiryžę eiti tuo keliu, kurį siūlo socialistai. Darbininkai neketina susyk paimti į savo rankas visas dirbtuves, nes supranta, kad šiandien jie dar nemo-kėtų tinkamai jas vesti.“

Ot, tai tau! Neketina pa-imiti, kada jau yra paėmę ir griežtai atsiskako atiduoti dirbtuves kapitalistams. To-liau pačios „Naujienos“ sa-ko:

„Darbininkai milžiniš-ka balsų didžiama nutarė atmesti ministerių pasiū-lymą taikytis su dirbtu-vių savininkais. Savinin-kai, mat, nori, kad darbi-ninkai apleistų dirbtuves pirma, negu prasidės de-rybos.“

Vietoj žodžio „apleistų“ turi būt: „sugražintų kap-italistams“, nes to ištikro kapitalistai ir kai-kurie de-šinieji socialistai reikalau-ja. Žodis „apleistų“ gali reikšti tai, kad išeitų visai iš dirbtuvių, kad galėtų į-vykti lokautas, arba liuosai dirbti valia: priimti arba nepriimti atgal į dar-bą tuos „maištininkus“. Si-toks kapitalistų noras ištik-riųjų ir yra, bet jie dabar da to nesakys. Jie savo liuo-są valią povaliai įgyvendins, per kokį pusmetį arba me-tus po to, kaip darbininkai nusileis ir sugrąžis jiems dirbtuves, o sau pasiims tik-tai ponų ir jų valdžios „su-teiktą teisę“.

Sako, kad šiandien darbi-ninkai nemokės tinkamai vesti darbo, gamybos.

Tai amžina revoluci-jos priešų giesmė! Rusijoje žmonijai svetėjai (liberalai, pirmieiviai buržujai) saky-davo social-demokratams: „del dievo, kam jūs skelbia-te revoluciją, ir tai da tarp tamsių žmonių? Nieko ge-ro su ja neatsieksime. Rei-kia žmones apsviest, moks-lo jiems duoti, o tada tvar-

ka pati pasitaisys.“ Kai-ku-rie (del pasirodymo, kad jie neatgaleiviai, o tikri pirmie-iviai) pridėdavo: „tada bus galima ir apie revoluciją, apie socializmą kalbėti“. Vi-lieji šitie pirmieiviai buvo at-galeiviai ir dauguma jų to-kiomis liko. Bet kai-kurie da-rėsi revolucioneeriais del to paprasto dalyko, kad kuomet jie ėjo „nekaltai“ švie-sietis juos persekiojo kaipo tvarkos ardytojus, kaipo „neblagonadežnus“.

Dabar jau dingo ta min-tis, kad povaliai, o ne su-lyk, carizmas išnyks. Da-bar proletarinų revoluci-jų gadyne. Ir štai ateina nauji, jau ne žmonių, o dar-bininkų švietėjai. Jie liepia darbininkams eiti į kapita-listų tarpą ir mokintis biz-nio, kad „po metų, kitų“ ga-lėtų pavaryti kapitalistus ant loskavos duonos, o jų biznį patys vieni sau varyti. Ar iš šitokios utopijos (sva-jonės) nesijuokia kapitalis-tai? Jie džiaugtųsi ir juok-tųsi, jeigu Italijos darbinin-kai pradėtų taip elgtis. Jie ištikrųjų juos „pamokintų“, oi, oi, — kaip „pamokintų“ „Naujienos“ taip-pat džiaugiasi Italijos darbinin-kais, kad „jie taip pat nesiv-aro ant to, kad nuvertus dabartinę valdžią ir įsteigus savo diktatūrą, kadangi nu-mano, kad toks perversmas atneštų šaliai suirutę, kuri skaudžiai atsilieptų ant in-dustrijos.“

Na, na... O kodėl jie įvedė savo diktatūrą dirbtuvėse? Tik delto, kad buvo indust-rijos suirutė! Kas padarė tą suirutę, ar darbininkų diktatūra? Ne. Ją padarė kapitalizmas — kapitalistai ir jų valdžia.

Kad tas socialburžuų va-das nepajiegia paprastai protauti, kad jo gaivoje mintys džioka šoka, tai jau senokai žino susipratę dar-bininkai. Bet kam jis tuo-mi klaidina savo nesupraki-tėlius? Jis, rodos, ir moki-nosi, ir didžiavosi mokslu, o pasirodo, kad ne elemen-tarės sociologijos, ne papras-tos logikos nežino. Gal už-miršo.

Tiesa, jo šventu noru yra tas, kad darbininkai nusilei-stų kapitalistams, „apleistų“ dirbtuves ir tik lauktų, kai jiems tie geradėjai „suteiks“ malonę, suteiks teisę „ne su-lyk“ paimti dirbtuves! Kad vykty lokautas, arba liuosai dirbti valia: priimti arba nepriimti atgal į dar-bą tuos „maištininkus“. Si-toks kapitalistų noras ištik-riųjų ir yra, bet jie dabar da to nesakys. Jie savo liuo-są valią povaliai įgyvendins, per kokį pusmetį arba me-tus po to, kaip darbininkai nusileis ir sugrąžis jiems dirbtuves, o sau pasiims tik-tai ponų ir jų valdžios „su-teiktą teisę“.

Sako, kad šiandien darbi-ninkai nemokės tinkamai vesti darbo, gamybos.

Tai amžina revoluci-jos priešų giesmė! Rusijoje žmonijai svetėjai (liberalai, pirmieiviai buržujai) saky-davo social-demokratams: „del dievo, kam jūs skelbia-te revoluciją, ir tai da tarp tamsių žmonių? Nieko ge-ro su ja neatsieksime. Rei-kia žmones apsviest, moks-lo jiems duoti, o tada tvar-

versti prie skurdo — bado šalė dirbtuvės, arba prie dar-bininkų diktatūros dirbtuvė-je ir kada jie pasirinko šį antrąjį kelią, tai jisai sako, kad „gali būt“ priversti sto-ti į šitą kelią.“

Po trijų, keturių savaičių, kaip Italijos darbininkai lai-kosi tiek daug dirbtuvių sa-vo rankose ir taip plachi-tas judėjimas apėmė tą šalį, kad jau net ūkininkai kyla prieš dvarponius, žemės dar-bininkai ima iš ponų ir klioštorijų žemę,—o tas nėra atsitikę be riaušių ir be kraudo, — dar vienok atsi-randa žmogus, pozuojantis darbininkų vadovu, kuris sako, kad tie italai darbinin-kai gal ir pradės riaušes ir kruvinas kovas.

Dabar tenai ne darbinin-kai tai pradės, — jie tai jau pradėjo pirm trijų, keturių savaicių: — dabar riaušes ir kruviną kovą gali pradėti tiktai kapitalistai ir jų val-džia, jeigu ji dar susigrab-stys kiek spēkų (arba jeigu jų gaus iš užsienio, nuo kitų šalių kapitalistų).

Visi, net kapitalistų lai-kaščiai pripažįsta, kad re-volucija įvykus Italijoje, So-cialburžujai neprapažįsta. Ji yra savotiška, ne visai paprasta, t. y., ne tokia, kaip istoriskiosios revoluci-jos. Bet istorijoje mes rama-me tik buržuazines revo-lucijas; kur atsitiko prole-tarinė revolucija, tai ji iš-torijų užsipelnė tik riaušių, maišto varlę, nes ji buvo ki-rius viduje buržuazines revo-lucijos, arba tuojaus po jos, ir buržuazija darbininkus nugalėjo.

Italijoje įvyko proletarinė revolucija ir tai šiek-tiek kitaip, negu, pavyzdžiui, Rusijoje, Vengrijoje ir kt. Ji jau įpusėta. Ji pradėta ne iš paprasto galo: ne valdžia pirmą nuginklavo, nes ji ir taip bespėkė, — bet kapita-listus. Tai padarė, revolu-cionieriai dirbsai „savų“ dirbtuvėse ginklus, amuni-ciją prieš antrąją kapitalis-tų viešpatavimo dalį — val-džią. Prasideję neva gry-tai ekonominius suikimus, tuojaus — antras jo žings-nis — tapo politikinis. Tas patvirtina Markso ir Engel-so žodžius, kad šioj gadyneį „kiekviena klesų kova“, tai-gi ir ekonominė kova, „yra politinė kova“.

Visoki darbininkų „svie-tėjai“ dabar tramdys juos nuo galutino išsiliosavimo iš alginės verguovės ir kapita-listo išnaudojimo; jie vis šnekės jiems: „svieskietis, lavinkitės, kad po metų, kitų galėtumėt dirbtuves at-imti iš kapitalistų, o dabar, katras jau atėmėt, atiduokit atgal, nes da nemokėsite darbo vesti, da reikia mo-kytis!“ Jeigu darbininkai šitų savo sėtoniškų gundy-tųjų paklausys ir grįžs atgal nuo revolucijos pusiaukelės, tai Italija krauju apsilies. Yra vilties, kad jie negrįžs, nenorės, kad būtų jiems „su-teikta“ baltasis teroras... B.

Nuo Redakcijos. — Vė-liausias spaudoje žinios iš Italijos rodo, jog tenaitinė padėtis vystosi visai kitaip, negu dr. B. savo straipsnyje nurodo. Šiuo klausimu ža-me numeryje telpa redakci-jos straipsnis.

DAINININKŲ REIKALUOSE

Nors jau nekartą buvo pra- nešta per laikraščius apie Su- sivienijimą Lietuvos Dainininkų Amerikoje, bet vis da iš įvairių vietų girdisi balsai būk centro valdyba nieko neveikia ir net jos antrašų negalį su- rasti ir t. t.

Kau-kurie dargi rugoja, kam chorams gaidų nepagamina ir t. p. Todel nors trumpai pra- nešiu apie svarbesnius reika- lus, kad chorai ir šiaip nariai nedaryt centro valdybai ir pa- riam Susivienijimui bereikalin- gų nesmagumų.

Visi Susivienijimui priklausantys chorai tuojaus prisiskie- te savo sekretorių ar pirminin- kų teisingus antrašus centriui, kad būtų galima, reikalui esant, su chorais susižinoti—susira- šinti. Su visais reikalais kreip- kites prie valdybos, o ne prie pašalinių ypatų, tada nereikės turėti ty nesmagumų ir nesusi- pratimų, kokie dabar pas mus atsikartoja. Man yra gerai ži- nomas, jog kiekvienam chorui, kuris tik priklauso prie Susi- vienijimo, buvo pasiūstyti centro valdybos antrašai, bet daugelis ir po to skundžiasi nežina pri- ko reikia kreiptis. Todel pra- nešu, kad visi chorai, kurie tik priklauso prie D. Susivieniji- mo, ar nori priklausyti, kreip- kites prie centro valdybos. Su finansiniais ir gaidų gavimo reikalais, kreipkites prie finan- sų sekretoriaus, nes chorai, ne- pasimokęję duoklių, negali gau- ti gaidų knygu.

Daty geistina, kad chorai už- mokėty savo duokles už 1920 m., nes pinigai yra labai reika- lingi. Viena, kad izde randa- si tik \$148.00, o gaidų išleidi- mas reikalauja apie \$450.00.

Be to, komp. M. Petrauskas išvaizavo į Lietuvą, tad korek- tas gal prisiels siūsty jam į Eu- ropą. Tuo būdu gaidos gal ir nebus galima greitai išleisti, nors darbas jau pradėtas. Dabar gaminama senosios, kur tilps apie 30 naujų dainų chorams. Tas leidinys bus duodamas pri- klausantiems prie Susivieniji- mo chorams veltui. Darbas ga- li apsieiti apie \$100.00, tačiau jis visi bendrai veiksime, tai viskas lengvai bus atlikta. Pi- nigus siūskite izd. M. Griniui, o laiškus rašykite J. D. Bendo-

kaitis, 1635 N. Girard st., Chi- cago, Ill.

J. D. Bendokaitis.

L. D. L. D. REIKALAI

IR MANO ŽODIS SIENINIO KALENDORIAUS KLAU- SIME.

Nekurie L.D.L.D. nariai turi pageidavimus igyti L.D.L.D. sieninį kalendorių. Jie pama- tuoja, kad išleidus tokį kalen- dorių, išsigarsintų L.D.L.D. ir tuomi sustiprintų ją. Nežinau, gal ty draugų ir labai geri no- rai, bet argumentavimai labai prasti.

Pavyzdžiui, L.D.L.D. narys J. A. T., "Laisvės" No. 219, sako: "Biznieriiai, kurie leidžia kalendorius, ar tai jie daro tik vien del to, kad turēt nuosto- lius iš savo pusės? Visai ne! Jie nori pagarsinti savo įstai- gą. Taipgi ir L.D.L.D. metai atgal atspausdino agitacijos la- pelius, tai klausimas, delko spausdino? Ar tam, kad turēt užmokėti spaudai?"

Ot, tokie J. A. T. išsitarimai pastato L.D.L. Draugiją lygiai su paprastomis biznio įstaiگو- mis. Turbūt J. A. D. nesu- pranta ar nenori suprasti, kad L.D.L.D. nėra jokia biznio įs- taiga ir nereikalauja save gar- sinti. L.D.L.D. užduočia yra išleisti tarpe darbininkų klesin- nį susipratimą, leisti mokslis- kas knygas, gvildenančias so- cializmo mokslą. Ir aciu L.D. L.D. jau turim kelias jos leidi- mo knygas, iš kurių galima daug ko pasimokinti. L.D.L.D. keliais paskutiniaisi metais atli- ko milžinišką darbą apšvietos srityje be jokių reklamacijų. Ir ateityje ji varys tą praklinu darbą pirmyn.

Kaslink agitatyviškų lapelių, baigę, pasirodė, kad pinigai ne- tai J. A. T. irgi klysta, sakyda- mas "delko spausdino, ar tam, kad užmokēt spausuvei?" Ma- no supratimu, panašūs lapeliai šimtą kartų naudingesni, negu koks ten sieninis kalendorius. Darbininkas, paėmęs į rankas agitatyvišką lapelį, kur nuro- domas draugijos tikslas, aiškiai gali matyti tos organizacijos naudingumą. Todel, negalima lyginti sieninį kalendorių prie agitacijos lapelių. Toliaus d. J. A. T. Sako: "Kada atsilan- ko svetima ypata į mano na- mus, jinai atkreipia akis ant kalendoriaus." Taip, gal ir

"atkreipia"... Bet gi ji mato ant kalendoriaus antgalį ir žino, keno jis išleistas: draugi- jos ar kokios bizniškos įstaiگوs, ir nereikalauja jokių paaiškini- mų apie tą draugiją ir biznį, tai kokiū būdu galima supažin- dinti tą svečią su L.D.L.D. nau- dingumu? "Sieninis kalendo- rius papuošia kambario sienas" — sako drg. J. A. D. Bet ar mes, susipratę darbininkai, tu- rim tik tiek sveiko proto, kad papuošim savo kambario sienas kruvinai uždirbtais centais ir gyventi žiauriausiose aplin- kybėse?

Antras dalykas. Ar darbi- ninkai turi visi nuosavus na- mus? Ne. Mes gyvenam ka- pitalistų vištynčiose ir ar mes privalome ty vištynčiose sienas puošti? Kožnas susipratęs dar- bininkas pasakys, kad ne.

Aš neesu priešingas išleidi- mui L.D.L.D. kalendoriaus, pa- našus į L.S.S. kalendorių, kur buvo išleistas 1917 m., bet-gi jau ne sieninio.

K. S. Sparas.

KORESPONDENCIJOS

ATSARGIAU SU UŽ- METIMAIS.

"Laisvės" num. 228 tulas "L." Reporteris, rašydamas ko- rrespondenciją iš Montellos, už- meta man trūkumą \$100, ir būk visi Liberty Bonų kuponai nukarpyti, kurie ėjo per mano rankas. Turiu pastebėti, kad korespondentas dalyvavo tose- mų konferencijose, kaip jis sako, bet matyt, kad tikrojo dalyko nenusiklausė, tur- būt nenorėjo, nes pats išlygo daug rėkti ir kaltinti, o ištyrimas tikrojo dalyko, jam ne taip jau svarbus. Po tyrinėjimui, ku- ris dar tuomet, rodos, neuži- baigė, pasirodė, kad pinigai ne- visiem skolintojam dar sugra- žinti, ir kad ant nekurių nie- kas neatsiūskia, taip, kad tik išmokėjus pinigus skolintojam, bus galima tikrai sužinoti, kur yra klaida ar kaltė. To- liau sako tas korespondentas, kad Liberty bonų visi kuponai nukarpyti. Cia irgi netiesa. Gal yra keli nukirpti, o kiek jų ištikro yra nukarpyty, tai ir patys to dalyko tyrinetojai dar nesužinojo, nes man ne- pranešė. Sako, priverstas bu- vau pribūti. Cia tai gryna melagystė; mane niekas netik- kad nepriverstė, bet ir kviesti

nekvietė, tai yra, vėliausiu lai- ku ant to tyrinėjimo. Pirmiau, kokis mėnesis atgal, tai būvau jos ar kokios bizniškos įstaiگوs, kviečiamas, bet aplinkybės ne- daleido nuvažiuoti.

H. Kricher.

APLEISTAS KAMPĖLIS.

MCKEES ROCK, PA.—Kaž- kodėl iš šio mfstelio niekas neparaso apie Lietuvos veiki- mą, nors čia randasi keliata progresyviškų draugijų ir ku- pų. Rašyt mokančių irgi ne- stokuoja, tik, matyt, tingi... Čia randasi net L.D.L.D. ku- pa, tik gaila, kad ji mažai dar- buojasi. Draugai, sukrusime! Daugiau susirinkimų, pramogų ir veikimo abelnai, o mažiaus leiskime laiką tuštiesiems daly- kams: pypkiavimas, kazyrų lošimui ir t. p. dalykams.

K. Goppas.

BRIGHTONO NAUJIE- NOS.

BRIGHTON, MASS.— 19 d. rugs. "Vienybės" draugystė (j- ją priguli vyrai ir moters) tu- rėjo agitacijines už savo drau- gijų prakalbas. Mat, draugi- ja nors ir nemažai turi narių, bet užsinerėjo da daugiau jų gauti. "Vienybė" yra progres- syviška draugija. Kalbėtoju- mi buvo p. S. Michelsonas, "Ke- leivio" redaktorius. Kalbėjo dviejais atvejais — apie drau- gijos reikalus ir apie šiu dienų pasaulio politiką. P-nas Michel- sonas šį sykį pasirodė labai "re- voluicingu" — gyrė Rusijos bolševikus, Italijos revoliucio- nierius ir t. t. Esą, viskas eina gerojau pusėn. Vokietijos darbininkai, esą, gali greitai paimti valdžią. Taip pone Michelone. Bet dabar Vokietiją valdo "draugai" socia- listai ir, kuomet darbininkai paims galią į savo rankas, tai "draugai" socialistai turės eiti sunims šeko pjauti! Nejaugi ir Michelsonas virsta kairėn?...

J. A.

KODEL NIEKO NERA- SOMA?

GARDNER, MASS.— Neži- nau, kas do priežastis, kad iš Gardnerio lietuvių darbininkų veikimo niekas neparaso įlai- kraščius. Čia darbininkai (lie- tuviai) veikia, nemiega. Tik bėda tame, kad nesiranda, kas tą veikimą paįmėtų spaudoj. Vasaros meti čia buvo ren- giama piknika ir šiaip įvair- rūšis parengimai. Dabar, orui atvėsus, irgi šis-tas veikiama. Štai neseniai L.M.P.S. 50 kp. buvo surengusi puikią draugi- ką vakarienę ir Rūtų Balių, kur, apart šokių, buvo dainų, deklamacijų ir sulosta komedi- ja "Magal Naujausios Mados". Lošimas nusisėcė. Dainas išpildė jaunos, čia au- gusios, lietuvaitės, sudainuo- damos vieną lietuvišką ir ang- lišką dainelę. Jųjų malonus augsti balseliai žavėte žavėjo klausytojus. Eibis sakė: O. Mi- saučiūtė ir M. Stružiūtė. Pa- sakė gerai. Pėgirtina, kad tē- vai vaikučius prtina iš mažens prie kiltų dalyki.

12 d. rugsėjo atsibuvo L.D. L.D. piknikas. Žmonių buvo nedaug, bet laitas praleista la- bai linksmai. Žus ir pelno.

19 d. rugs. pas mus turėjo kalbėti (taip buvo garsinta) Lietuvos buržuazinės valdžios bernas p. Žadekis, bet kaž-ko- del neatvyko. Rengėjai irgi apie nepribuvinę nieko neaiš- kino, nes, mat, nei patys ne-

žinojo. Tur-būt suuodė, kad negalės daug ką pešti, tai ir neatvažiavo. Žadekio vieton išėjo kalbėti kokia ten New Yorko davatke p. Jakobaitė. Jei tikėti rengėjų pasakymui, tai ta "kalbėtoja" pribuvusi ka-tik iš Lietuvos. Jie taip- garsino plakatuose, kad pri- traukus daugiau publičios. Ren- gėjai džiaugėsi vankėdami.

EXTRA! IR DA EXTRA!

Nauja Knyga RECEPTAI

(Apsisaugojimas nuo įvairių Ligų)

Jau išėjo iš po-spaudos.

KNYGOS KAINA TIK \$2.00.

Knyga yra labai naudinga. Platintojai, nepraleiskite pro- gos, dabar duodame didelį nu- šimtį.

Pasarga: Ant žemiau pa- duoto adreso bus galima pini- gus siūsty tik iki 15 d. October, nes būsiu keliaujantis agentas. Nereik registruoti, siūskit tik Money Order, adresuodami:

WM. L. MATULIONIS Post Office West Frankfort, Ill.

KURSAS NUPUOLĖ

1,000 aukšnių — \$22.50 Tai geriausia dabar siūsty pini- gus į Lietuvą.

Pašal grįžimui Lietuvos, Lai- vakortės siūstinė į Liepų \$148.00. Padiarymas visokių do- kumentų. Rašydami pridėkit 2c. stampą. Pinigus siūskite per Money Order, siūskite per Money Order. P. MIKOLAINIS 53 Hudson Ave., Brooklyn, N.Y.

Tyliai kenciančios.

Daugelis moterų ir jaunų mergin- kėnų tyliai visokias negales ingim- tas savo lyčiai. Tokios negalės pa- prastai apšviečia skausmais strė- nose, kėnuose, kėluose, šlaunyse ir žemutinėje pilvo dalyje, dažniais galvos skaudėjimais; jas meta karštin ir šaltin.

SEVERA'S Regulator

(Severos Regulatorius) yra tikras vaistas nuo tokių ligų, sulaisantis neregularumus, nuo kurių moterys ir merginos serga. Per ligus metus jis buvo geriausia dovana ir neš- kuogeriausias pasekmės. Gauk jį pas savo aptiekininką. Žiūrėk, kad būtų "Severos". Kaina \$1.25 ir 5c mokesčių.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Telephone 2851 Greenpoint.

J Levandauskas GRABORIUS

272 Berry Street BROOKLYN, N. Y.

Tel. 2320 Greenpoint

J. GARŠVA

Graborius (Undertaker) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Išbalsanuoja ir laidoja naminius ant visokių kapinų.

Parsamdau Automobilius ir Karie- tas Veselljoms, Krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams.

Ofisai: 231 Berford Ave. 264 Frant St Brooklyn, N. Y. C. Brooklyn, N. Y.

kad galėsią parduoti Lietuvos bonų, bet, vargšai, apsiriko!

Nežiūrint kiek ta davatkėlė neverkšlėno apie Lietuvos vė- liavos gražumą ir kitus jos "kiltumus", bet su bonais lai- mėjo, kaip Zablackas ant mu- lo!

Gardnerio Balandis.

CUNARD LINE S. S. AQUITANIA ISPLAUKS

Spalio (Oct.) 12 į Hamburg ir Libavą

PER ANGLIJĄ

1 HAMBURG - - - \$125.00

1 LIBAVĄ - - - - \$145.00

Karės Takšu - - - - \$5.00

Kreiplitės į artimiausią Cunard Linijos agentūrą.

Sugedę dantys -- suirus sveikata!

Neapleiskite Savo Sveikatos! Ateikite ir DYKAI Išegzaminuokite Savo Dantis.

Savo darbą gvarantuojame.

Taisome ant išmokescio.

Drs. H. & J. Zasuly

Chirurgai-Dentistai 257 South 2nd St., Brooklyn, N. Y. Antras ofisas: 182 Flatbush Ave., kamp. 5th Ave., Brooklyn, N. Y. Du blokai nuo Pacific St. "subway" stoties ir du blokai nuo Atlantic Ave., "subway" stoties.

Advertisement for RUFFLES tooth powder, including an illustration of a woman and child, and text describing the product's benefits for oral hygiene.

Pranešimas

Brooklyno ir Apie linkės Lietuviams

AR ŽINOTE, kad Progress Čevėryku Korporacija iš Brockton, Montello, Mass., jau atidarė nuosavą Čevėryku Dirbtuvę po No.

197 GRAND ST., BROOKLYN.

AR ŽINOTE, kad Progress Čevėryku Korporacija jau turi at- darysi dešimtį NUOSAVŲ KRAUTUVIŲ Susivienytose Valstijose? Taipgi ir į Lietuvą jau siūcia ČEVĖRYKUS.

AR ŽINOTE, koks yra skirtumas tarp privatiškų ir kooperaty- viškų įstaiگو? Skirtumas yra štai koks: mes patys darbininkai čevėrykus padarome ir parduodame per nuosavas krautuves, už tai žmones gauna geresnį tavorą ir už žemesnį prekę.

Progress Čevėryku Korporacija GARANTUOJA už tas kainas, kurios yra pažymėtos ant PADO. Brooklyniečiai ir apie linkės lietuviui kviečiami atsilankyti į mū- sų krautuvę ir persitikrinti tavoro gerum.

Progress Shoe Manufacturing Co.

Krautuvės vedėjas: A. LAKŠTUTIS.

NAMAI IR FARMOS

Ant pardavimo muriniai ir mediniai namai su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu ir pri- einamiausia kaina, Brooklyno mieste ir vi- suose priemiesčiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint, Flatbush, So. Brooklyne ir Cent. Brooklyne.

1 fam.—nuo \$1,500 iki \$10,000; imokėti ant \$1,000 nuo \$150 iki \$200
2 fam. — \$1,800 iki \$10,000 6 fam. — \$3,800 iki \$18,000
3 fam. — \$2,500 iki \$13,000 8 fam. — \$4,000 iki \$20,000
5 fam. — \$3,500 iki \$15,000 20 fam. — \$11,000 iki \$80,000

B. ZINIS REALTY CO. BRANCH OFFICE: 420 LORIMER STREET (pagal Grand Street) BROOKLYN, N. Y. Tel. 3929 Stagg.

Advertisement for Heckers' MILTUS, featuring an illustration of a woman and child, and text describing the benefits of the flour for baking and health.

VIETINĖS ŽINIOS.

Brooklyniečių domai.

Gramatikos ir Skaitliavimo Lavimosi Ratelis

Atidaro mokyklą po numeriu 127 Havemeyer St., New Plaza Hall.

Taigi draugai ir draugės, kurie norite išmokti lietuvių kalbos bei rašybos ir skaitliavimo, tai čia geriausia progą turėsite. Kurie norite lavintis tad neleiskite veltui laiko.

Mokykla prasidės nedėlioje, t. y., 3 d. spalio, 9:30 val. ryte ir tęsis iki 12 val. Taip atsi-bus kas nedėlioj. Gramatikos lekcijas duos drg. J. Valatka ateinančio ketvergo (7 d. spalio) vakare kaip 7:30 val. iki 9:30. Ant toliaus bus kas ket-vergas mokinama ir skaitliavi-mo. Mokins d. A. Manelis. Abu mokytojai yra gabūs ir basėkmingai mokina.

Komisija.

Puola...

Vienas kapitalistų didlapis vakar pasirodė su sekančiu antgalviu: "Gyvenimo reikme-nų kainos pradeda pulsi." Taip-gi pranešama, kad Henry For-das ir da vienas "automobili-nis karalius" numušė kainas ant savo automobilių. Dabar įsigyti darbininkui automobilis — patys niekai! — sako vienas New Yorko kapitalistų didla-pis.

Je, viskas puola... Bet, ar dabar pradėjo "pulti"? —

Kainos "puola" jau keli me-ai, bet su kaipu "puolim" darbininkai, puola vis daugiau į skurdo jūrą.

Išaiškinsi — nepatiksi.

Kodel viskas taip brangu, kuomet visko yra su kaupu? Klausia vienas laikraščio "Tri-bune" skaitytojas.

"Kodel, pav., cukrus taip nesvietiškaai brangus, kuomet Kuboj cukraus plentos taip puikiai užderėjo ir miestų sandė-liai juomi pripildinti?" — klaus-ia jis net su nusistebėjimu.

Na, o pabandykit tam "Tri-bunos" skaitytojui išaiškinti, tai jis bematant jumi apšauks bolševikais ir nueis!...

Didžiausias universitetas.

Columbia universitetas New Yorke šiame mokslo mete turės 31,000 studentų. Ypatingai padidėjo studentų skaičius med-ikų ir farmaceutų skyriuje.

Ant Ellis Island, to čyščiaus, per kurį turi pereiti bėdnieji europiečiai, atvykę į Ameriką, baises susikimšimas.

Darbo reikalų ministeris Post atvyko iš Washingtono iš-tirti sąlygas ant Ellis Islando. Pereito pravit' gle apie 800 moterų r alk' turėjo gulėti ant grindų. Nėra nei lovų, nė-ra nei kuom užsikloti.

Pereitą savaitę per New Yor-ko uostą pribuvo iš Europos 20,503 žmonės. Ateivystė A-merikon vėlei pradeda žymiai augti.

Flatbusho (dalis Brooklyno) žmonės didžiai susirūpinę ang-lies ataka. Už toną anglių jau lupa po 30 dolerių. O dar šne-ka, kad viskas atpigs.

KONCERTAS ir BALIUS

Rengia L.D.L.D. 24 Kuopa

Ivyks Subatoje

2 d. Spalio (Oct.), 1920

GOODWILL CENTER 110 Gold St., kamp. York St. CENTRAL BROOKLYN

Pradžia 7:30 val. vakare.

Gerbiamieji ir Gerbiamos! Šis parengimas pirmas šiame sezone. Todėl mes sutraukėm didžiausias spēkas. Dainuos K. MENKELIUNIUTE ir kiti pa-garsėję dainininkai; dalyvaus "KANKLIU" orkestra. Taipgi bus ir kitokių pamarginimų. Todėl nei vienas nepraleiskite šios progos. Po koncertui griež-geriausia muzika visokius šo-kius. Taipgi bus lengvų gėri-mų ir užkandžių.

Ižanga 50 centų.

Kviečia KOMITETAS. (232—233)

Svarbus pranešimas.

Šiuomi pranešam, kad mes užlaikome puikią svetainę, ku-rijoje būna šokiai šiais vakarais: Seredos, Subatos ir Nedėlios. Muzika graina kas vakaras. Ižangos nerėikia mokėti. Todėl kviečiame visą jaunuo-menę atsilankyti, nes galėsite dykai puikniausiai pasilinksinti ir pasišokti prie geros muzikos. Šokiai tęsis per visus metus.

KULIS BROS.

33 Clermont Ave., Maspeth, N.Y.

BINGHAMTON, N. Y. — L.D.L.D. 20-tos Kp. susirinkimas ivyks spalio 2 d. Nedėlioje, 1 val. po pietų, Lie-tuvių Svetainėje.

Draugai ir draugės! Visi priva-lote atsilankyti į laika. Šiame su-sirinkime bus nominuojama kandida-tai į Centro Valdybą ir Literatūros Komiteta. Taigi yra svarbių rei-kių apsarstyti.

Jos. Kleviskas, Sekr.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau draugės Onos Mikutie-nės, po tėvų Montvidaitės. Prieš-kare ji Lietuvos li atvažiuo į Ame-rika. Ji pati, ar žinanti apie ją ma-lonėkite pranešti šiuo adresu: Marė Balsienė, 44 Roosevelt Ave., Detroit, Mich. (232—233)

Pajieškau brolio Bėr. Jankauco, paeina iš Vilniaus rėdybos, Trakų ap-skrėčio, Joniškiškės kaimo, 9 metai atgal gyveno Easton, Mass. Jis pats, arba kitas kas žino apie jį, malonėkit pranešti šiuo adresu: Kaspars Jankauskas, 113 Middle Ave., Wilmerding, Pa. (232—233)

Pajieškau švaraus kambario Wil-liamsburgo apielinkė, arba kad ir North Side. Geistina būty, kad gas-padinė sutiktų pagaminti vakariene. Turinti toki kambarį ir autinkanti ant nurodomų šalygu, malonėkite man pranešti šiuo adresu: M. J. Dulke, Elm Grove Park, Maspeth, N.Y.

Pajieškau Valerijos ir Onos Bud-zičiukų, Andrijavo parapijos, Rase-niui pavieto, Kauno gubernijos. Greitai atsišaukti, nes jums yra laiškaai iš Lietuvos nuo brolio Vin-cento.

Kazimieras Sauseris, P. O. Box 47, Great Neck, N. Y. (230—232)

Našlys bė vaiku pajieškau moters prižiūrėjimui mano namų, kuriai duosiu uždyką pragyvenimui. Mel-džiu atsišaukti šiuo adresu: Frank Balnis, 122 35th st., Detroit, Mich. (227—232)

PARDAVIMAI

PARSIDUODA grosernė (galima laikyti ir buėernė) geroj vietoj, biz-

nis išdirbtas. Norėdėiam įgyti biz-nes, gera progą pirkti. Atsišaukti į "Laisvės" ofisą. (231—233)

PARSIDUODA Grosernė ir buėer-nė, biznis išdirbtas, geroj vietoj ir gera progą pirkti.

J. JASUNAS, 319 Plymouth St., kamp. Hudson Av. Brooklyn, N. Y. (232—234)

PARSIDUODA pališėavimo dirbtu-vė su visais įtaisymais ir įrankiais. Atsišaukite greičiau, ba pirmutinis nupirks. Atsišaukite po šiuo adre-su:

St. Shimutis, 170 Grand St., Brooklyn, N. Y. Matyti galima apie 6 val. vakare. (231—232)

DABAR yra geriausias laikas pirkti ūkes. Aš galu nurodyti visokio di-dumo ir brangumo.

ALONSAS VELICKA, 524 Metropolitan Ave., Brooklyn, N.Y. (231—232)

MERGINOS! MERGINOS! MERGINOS!

nuo 18 iki 25 metų senumo pakuoti

miltus ir prirengtus valgymui grūdus ir t. t. \$15.00 pradėti.

HECKER, 735 WATER ST., NEW YORK netoli Grand Str. Ferry, prieš Jefferson St. Parką. (226—235)

PARSIDUODA grosernė (galima laikyti ir buėernė) geroj vietoj, biz-

nis išdirbtas. Norėdėiam įgyti biz-nes, gera progą pirkti. Atsišaukti į "Laisvės" ofisą. (231—233)

PARSIDUODA Grosernė ir buėer-nė, biznis išdirbtas, geroj vietoj ir gera progą pirkti.

J. JASUNAS, 319 Plymouth St., kamp. Hudson Av. Brooklyn, N. Y. (232—234)

PARSIDUODA pališėavimo dirbtu-vė su visais įtaisymais ir įrankiais. Atsišaukite greičiau, ba pirmutinis nupirks. Atsišaukite po šiuo adre-su:

St. Shimutis, 170 Grand St., Brooklyn, N. Y. Matyti galima apie 6 val. vakare. (231—232)

DABAR yra geriausias laikas pirkti ūkes. Aš galu nurodyti visokio di-dumo ir brangumo.

ALONSAS VELICKA, 524 Metropolitan Ave., Brooklyn, N.Y. (231—232)

MERGINOS! MERGINOS! MERGINOS!

nuo 18 iki 25 metų senumo pakuoti

miltus ir prirengtus valgymui grūdus ir t. t. \$15.00 pradėti.

HECKER, 735 WATER ST., NEW YORK netoli Grand Str. Ferry, prieš Jefferson St. Parką. (226—235)

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS

Telephone 7867 Main.

Nufotografuoja ir numalevoja vi-sokius paveiklus įvairiausiomis spalvomis. Atnaui-na senus ir kra-javus is sudaro su amerikoniš-kaia. Darbą at-lieka geras ir pi-gial. Kreipkitės šiuo adresu: JONAS STOKES 173 Bridge St., C. Brooklyn, N. Y.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ

Jeigu taip, tai imk duoną iš "GARSAS" KEPTUVE

(SENTAUSIA ISTAIGA).

Kepa geriausia duoną iš šviesių ruginių miltų. Taip-pat mes kepame geriausias keklus veselijoms ir kū-dikiams politikams. Turėdami kokį norą užsakymą ir norėdami valgyti per-skanią, puikią padarytą duoną, tai visados kreipkitės į mus. Duona siundžiame ir į kitą miestą.

W. Masivlevičius

Savininkas 299 BEDFORD AVENUE BROOKLYN, N. Y. Tel. 2876 Greenpoint.

Telephone 2360 Greenpoint

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS

Telephone 2360 Greenpoint

Paveiklus foto-vių, Selesnyų ir pavieniu ypač padėria tikrai at-štieikiai atpaui-na senus ir at-malevoja. Kainos nepakelton. Sta-dija atdara se-batomis ir nedė-liomis dienomis.

MOTIEJUS KICHAS

227 Bedford Ave., BROOKLYN, N.Y. Tarpe North 4-tos ir 5-tos gatvių.

PIRMAS DIDŽIAUSIS KONCERTAS IR BALIUS!!! RENGIA "AIDO" CHORAS NEDĖLIOJE, 3 D. SPALIO -- OCTOBER, 1920 M.

Labor Lyceum Svetainėje 949 Willoughby Ave. Brooklyn, N. Y.

Svetainė bus atdara nuo 1 val., programos prasidės lygiai 3 val. po pietų

UKRAINU CHORAS

Ar jau visi žinote ir turite tikičius del šio "Aido" koncerto? Jei dar neturite, tai tuojau nusipirkite, nes gali pritrūkti. Kodel? Todėl, kad šis koncertas bus vienas iš puikniausių ir didžiausių ne iš vardo, bet pilnoje prasmėje. Kodel? Todėl, kad tame koncerte dalyvaus garsiausias Amerikoje Ukrainų Choras, kuris yra gavęs jirma dova-ną už geriausį dainavimą. Jis yra pasižadėjęs padainuoti geriausias dainas, būtent iš operos Il Trovatore Miserere, kur yra dainuojama solo, duetas ir choras visi sykiu. Taipgi bus ir daugiau dainų iš operų. "Aido" choras taipgi yra prisirengęs su didė-lėmis dainomis, tarpe kurių bus dainuojama iš operos "Velnius Išradėjas" ir kitas. Taipgi dainuos "Aido" vyrų choras naują dainą "Vyr'ai, į eiles sustokim", kuri pirmu kartu bus girdima. "Sietyno" choras iš Newarko prisirengė irgi su naujomis dai-

nomis po davovyste L. Eremino. Svarbus bus ir rusų kvartetas, kuris pirmu kartu dainuos su milžiniškais balsais, nes tokių dainininkų labai mažai yra, nuo kurių salė dreba. Iš solistų bus iš ukrainų E. Kornat, soprano, W. Lawryssko, tenoras, taipgi bus ir rusų solistų. Iš lietuvių bus K. Menkeliuniutė, soprano, A. Arlauskas, tenoras, I. Kačinas, baritonas. Skambins "Kanklių" orkestra, bus garsus smuikorius Frey-denfeld. Kaip matote, tai tokio puikaus koncerto dar nebuvo, ir tokių klesiškių dainų mažai kas girdėjo. Todėl nei vienas nepraleiskite progos. Tikičius galite gauti "Lai-svės" ofise, pas J. Martiną ir pas "Aido" choro narius. Tikičių kainos 50c, 75c, ir \$1. KVIEČIA KOMITEAS.